

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
& ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

Νικηταρά 1, 10678 Αθήνα
Πληροφορίες: Ε. Σαραντίδη
Τηλ.: 210 3810418
E-mail: ddsee@culture.gr

Αθήνα

Προς:

- Όπως πίνακας αποδεκτών προς
ενέργεια

Κοιν.:

- Γραφείο Υπουργού ΥΠ.ΠΟ.Α
Υπόψη Διπλωματικού Συμβούλου κ.
Ξηρού

**Θέμα: Πρόγραμμα Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης - Δρόμος της
Απελευθέρωσης της Ευρώπης.**

Στο πλαίσιο αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων & Ευρωπαϊκής Ένωσης / Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού ως σημείου επαφής για το **Πρόγραμμα Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ)¹**, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε το 1987 με στόχο την προώθηση, διατήρηση, αξιοποίηση και μεταβίβαση στις επόμενες γενιές της κοινής ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, υλικής και άυλης. Οι Πολιτιστικές Διαδρομές αναπτύσσουν τον διαπολιτισμικό διάλογο, προωθούν τις ανταλλαγές προσώπων και ιδεών και γενικότερα συμβάλλουν στην κατανόηση της Ευρωπαϊκής ιστορίας και των πολλαπλών πολιτιστικών εκφάνσεών της. Επιπλέον, προωθούν τον πολιτιστικό τουρισμό και τη βιώσιμη πολιτιστική ανάπτυξη και σε λιγότερο γνωστές περιοχές. Η ιδιαίτερη αναπτυξιακή δυναμική του Προγράμματος αποτυπώνεται στη συνεχή αύξηση των πιστοποιημένων Διαδρομών, οι οποίες πλέον είναι 48. Εξ αυτών, δύο είναι ελληνικής πρωτοβουλίας, οι Δρόμοι της Ελιάς (2005) και ο Δρόμος Ιστορικών Καφέ (2022) και δεκατέσσερις περιλαμβάνουν ελληνικά μέλη². Αξίζει να σημειωθεί ότι το **Ετήσιο Forum Πολιτιστικών Διαδρομών, το σημαντικότερο γεγονός στην ατζέντα του Προγράμματος, φέτος πραγματοποιήθηκε στη χώρα μας (Χανιά, 5-7 Οκτωβρίου 2022)³**.

Η Πολιτιστική Διαδρομή «Δρόμος της Απελευθέρωσης της Ευρώπης»⁴ πιστοποιήθηκε από το ΣτΕ το 2019. Ο φορέας που διαχειρίζεται τη Διαδρομή είναι η Διεθνής Ένωση Liberation Route Europe - LRE Foundation, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα το Βέλγιο και την

¹ <https://www.culture.gr/el/service/SitePages/view.aspx?iID=3225>

² Δρόμοι των Φοινίκων, Ευρωπαϊκοί Δρόμοι του Μότσαρτ, Iter Vitis, Ευρωπαϊκή Διαδρομή Κοιμητηρίων, Ευρωπαϊκή Διαδρομή Ιστορικών Λουτροπόλεων, Προορισμός Ναπολέων, Δρόμοι του Ιμπρεσιονισμού, Ευρωπαϊκή Διαδρομή Βιομηχανικής Κληρονομιάς, Δρόμος του Σιδηρού Παραπετάσματος, Ευρωπαϊκή Διαδρομή Ιστορικών Κήπων, Δρόμος της Απελευθέρωσης της Ευρώπης, Δρόμος του Αινεία, Διαδρομή των Κυρίλλου και Μεθοδίου και Ευρωπαϊκή Διαδρομή Παραμυθιού.

³ <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/2022-chania-forum>

⁴ <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/liberation-route-europe>

Ολλανδία. Στο δίκτυο της LRE μετέχουν μουσεία, ερευνητικοί και εκπαιδευτικοί οργανισμοί, οργανισμοί τουρισμού, ενώσεις, τοπικές και περιφερειακές αρχές και άλλοι φορείς από 11 χώρες⁵, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Η Διαδρομή συνδέει σημαντικά ιστορικά μνημεία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, με στόχο τη συμβολή στη διαφύλαξη της μνήμης και την κατανόηση του Β΄ ΠΠ, της ευρωπαϊκής απελευθέρωσης από τη ναζιστική κατοχή την περίοδο 1944-1945 αλλά και του αντίκτυπου του πολέμου στην Ευρώπη σε βάθος χρόνου. Παράλληλα, η Διαδρομή στοχεύει στην ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού, μέσω της τουριστικής ανάδειξης της ιστορικής μνήμης. Επισημαίνεται ότι το αντικείμενο της Διαδρομής δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην απελευθέρωση της Ευρώπης αλλά αφορά σε μεγάλο βαθμό την Ιστορία και τις ιστορίες του Β΄ ΠΠ εν συνόλω, ως εκ τούτου το δίκτυο είναι ανοικτό σε οποιονδήποτε σχετικό φορέα ή οργανισμό.

Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι η διεύρυνση της ελληνικής συμμετοχής στην ως άνω Πολιτιστική Διαδρομή μπορεί να αποτελέσει ένα εξαιρετικό έναυσμα για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, υλικής και άυλης, η οποία συνδέεται με τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την ιστορική του μνήμη. Επιπλέον, η συμμετοχή στη Διαδρομή προσφέρει τη δυνατότητα δικτύωσης ελληνικών φορέων με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού, συμμετοχής σε διακρατικές δράσεις και έργα⁶, καθώς και ανάπτυξης του ιστορικού τουρισμού μνήμης, ο οποίος συνδέεται με μουσεία, μνημεία, κοιμητήρια, ιστορικούς τόπους, ηρώα κ.ά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, παρακαλούμε όπως εξετάσετε το ενδεχόμενο σύνδεσης του φορέα σας με τον Δρόμο της Απελευθέρωσης της Ευρώπης. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε όπως απευθυνθείτε στον κο Rémi PRAUD, Διευθύνοντα Σύμβουλο της LRE, φορέα διαχείρισης της Διαδρομής, στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις r.praud@liberationroute.com και info@liberationroute.com, ενώ για την πληρέστερη ενημέρωσή σας, επισυνάπτονται σχετικά ηλεκτρονικά φυλλάδια για το δίκτυο και τα μέλη του (συν. 1, 2). Σε κάθε περίπτωση, παρακαλούμε θερμά όπως ενημερώσετε σχετικά την Υπηρεσία μας (ddsee@culture.gr), στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της ως σημείου επαφής για την ελληνική συμμετοχή στο Πρόγραμμα Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Σας ευχαριστούμε και παραμένουμε στη διάθεσή σας για συνεργασία.

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης

Γιώργος Καλαμαντής

⁵ Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πολωνία, Τσεχία.

⁶ <https://www.lre-foundation.org/our-projects/>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας - ΑΣΚΙ
Υπόψη κ. Κ. Καρπόζηλου

Athens History Walks
Υπόψη κ. Μ. Χαραλαμπίδη

Γενικά Αρχεία του Κράτους
Κεντρική Υπηρεσία
Υπόψη κας Α. Παππά

Δήμος Αθηναίων
Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού Περιβάλλοντος
Τμήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Υπόψη κας Γ. Αντωνοπούλου

Δήμος Αμφίπολης

Δήμος Ανωγείων

Δήμος Διστόμου
Μουσείο Θυμάτων Ναζισμού Διστόμου

Δήμος Ηλιούπολης
Μουσείο Εθνικής Αντίστασης
Υπόψη κ. Π. Καπετανόπουλου

Δήμος Ηρακλείου
Μουσείο Μάχης Κρήτης και Εθνικής Αντίστασης 1941-45

Δήμος Θεσσαλονίκης
Γενική Διεύθυνση
Υπόψη κας Μ. Τατάγια

Δήμος Καισαριανής
Μουσείο ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης

Δήμος Καλλιθέας
Διεύθυνση Πολιτισμού - Παιδείας & Νέας Γενιάς
Μουσείο ΠΕΑΝ

Δήμος Καρπενησίου
Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Κορυσκάδων

Δήμος Κάτω Νευροκοπίου
Στρατιωτικό Μουσείο Οχυρού Λίσσε

Δήμος Λαμιέων
Διεύθυνση Πολιτισμού - Τουρισμού
Φίλοι Μουσείου Εθνικής Αντίστασης και Σύγχρονης

Ιστορίας Ρούμελης

Δήμος Λαρισαίων
Μουσείο Εθνικής Αντίστασης

Δήμος Λέρου
Πολεμικό Μουσείο Τούνελ Μερικιάς

Δήμος Νίκαιας - Αγ. Ι. Ρέντη
Μουσείο Εθνικής Αντίστασης

Δήμος Ρεθύμνου
Στρατιωτικό Μουσείο Χρωμοναστηρίου

Δήμος Χανίων

Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος

Δίκτυο Μαρτυρικών Πόλεων και Χωριών Ελλάδος

Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας

Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Ιστορικό Μουσείο Κρήτης

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος

Κοιν.Σ.Επ. Άγκιστρο Δράση

Κοινοπολιτειακή Επιτροπή Στρατιωτικών Τάφων
Υπόψη κας Ε. Κακκαβά

Μνημείο και Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Βιάννου

Μουσείο Μπενάκη

Περιφέρεια Κρήτης

Πολεμικό Μουσείο
Παραρτήματα Αθηνών, Θεσσαλονίκης,
Ναυπλίου, Τρίπολης, Χανίων

Πολυτεχνείο Κρήτης
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Εργαστήριο Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής,
Πόλης & Πολιτισμού
Υπόψη κας Α. Κωτσάκη

Στρατιωτικό Μουσείο Διδυμοτείχου

Στρατιωτικό Μουσείο Καλπακίου

Στρατιωτικό Μουσείο Κομοτηνής

Στρατιωτικό Μουσείο Οχυρού Νυμφαίας

Στρατιωτικό Μουσείο Οχυρού Ρούπελ

Στρατιωτικό Μουσείο Πυροβολικού

Στρατιωτικό Μουσείο του «ΟΧΥΡΟΥ» (πρώην
«ΙΣΤΙΜΠΕΗ»)

Σύλλογος Ιστορίας και Μνήμης Εθνικής Αντίστασης –
ΣΙΜΕΑ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

PASS PARTOUT - Tourism Marketing

Υπόψη κας Σ. Μπουρνατζή